עיתון שיתופי – תוצר לדוגמה – צוות של שני תלמידים - עברית

פרטים אישיים

שם המפמ"ר:	ד"ר יוסי לונדין
שם איש הקשר:	מוריה בר-און
תחום הדעת:	היסטוריה חמ"ד

עיתון שיתופי – תוצר לדוגמה

על פי דרישות המשימה, עליכם **להדגיש ((Bold** את המושגים המופיעים בטקסט המשימה.

בשל מגבלה טכנית, לא ניתן להדגיש את המושגים בתוצר לדוגמה. עם זאת, היעדר ההדגשה בתוצר לדוגמה אינו פוטר אתכם מהדרישה להדגיש את המושגים בעבודה שאתם מגישים.

תשפ"ו סמל שאלון

כתבו תאריך

המחיר: 13.50 ₪ כולל מע"מ
למנוי: *1234

חדשות בית הספר

הקונגרס ואסיפות הציונים - מבודדים לתנועה

בבאזל ייסדתי את מדינת היהודים - הרצל והקונגרס הציוני הראשון

צרפו רכיב חזותי לכתבה החדשותית המרכזית :

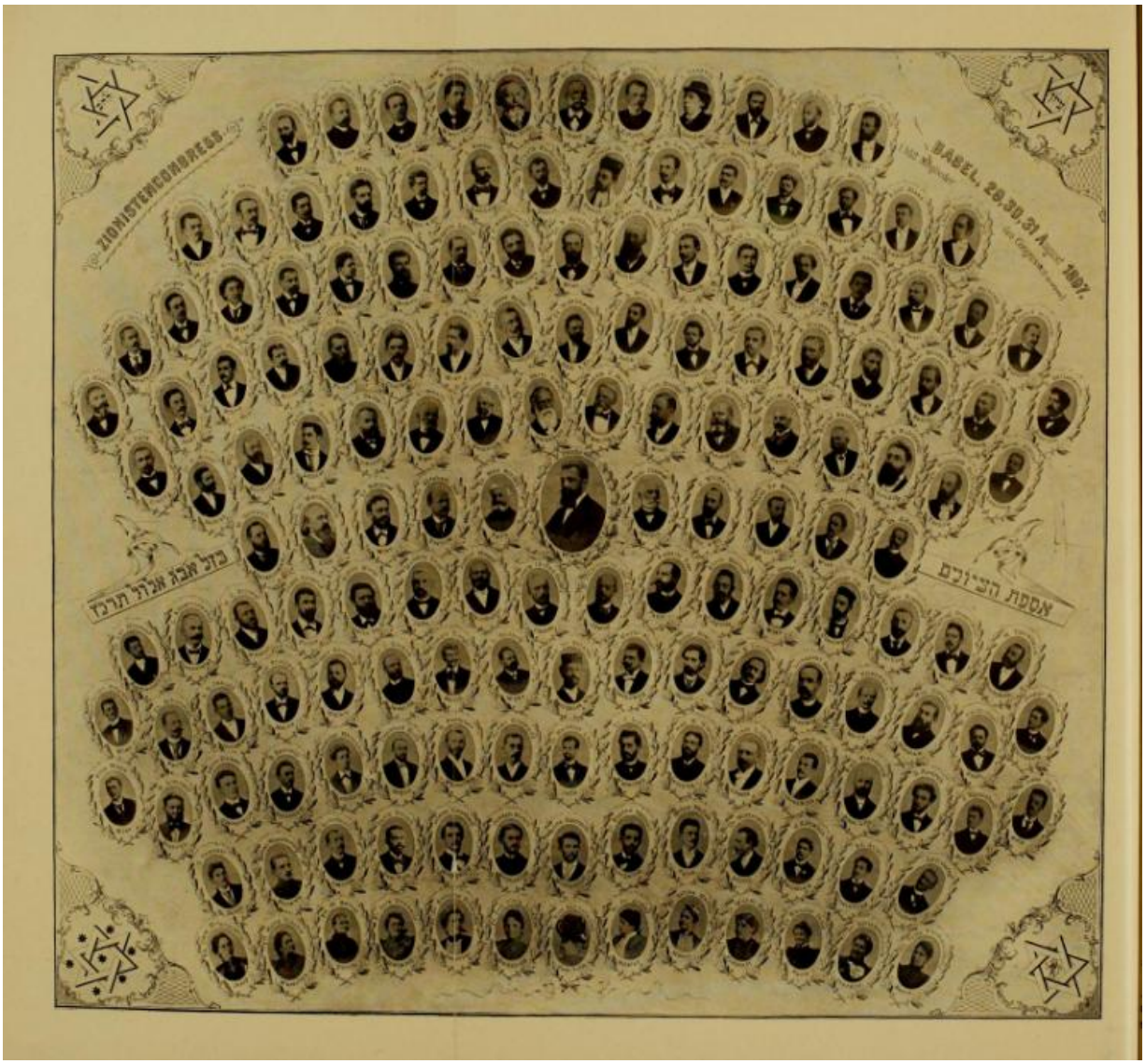

בתמונה ניתן לראות את דיוקנאותיהם של צירי הקונגרס הציוני העולמי הראשון שהודפסו על כרזת "שנה טובה" בראשית המאה ה-20.:ניתן לראות שהנציגים הם גברים ונשים דתיים וחילוניים לבושים כולם בהידור לבקשתו של הרצל. ניתן לראות מגני דוד שמייצגים את הכינוס של העם היהודי. מקור התמונה: הספריה הלאומית https://www.nli.org.il/he/items/NNL_Ephemera997003415830405171/NLI#$FL212298517

מאת שם יוסף כהן, ראובן רחמים

בהתרגשות רבה נפתח **הקונגרס הראשון של הציונים** בעיר **באזל**. לראשונה כינוס פומבי של נציגי הציונים ממדינות שונות כאן בעיר באזל. לראשונה מעין בית מחוקקים עבור העם היהודי. (ערך "הקונגרס הציוני", אתר הספריה הלאומית, פסקה 1, נדלה בתאריך 7.9.24)

כל עיר, כל כפר כל יישוב יכלו לשלוח נציג משלהם ובלבד שהוא ישלם את השקל הציוני , יבחר על ידם ויהיה מעל גיל 18. כך הגיעו נרגשים יהודים מסביב לעולם כאן אל העיר באזל.

הקונגרס הותאם לכל הבאים , תאריכים עבריים פורסמו בהזמנה, המזון כשר והאכסנייה מותאמים לשומרי המצוות הרבים שהגיעו.

הרצל גם הקפיד על פרסום ראוי לאירוע בסדר גודל כזה. עיתונאים וצלמים רבים הגיעו וההתרגשות בשיאה. נבחר מקום ראוי לקונגרס, דגל נתלה באולם והצירים החלו להגיע.

הרצל ביקש לכבד את הקונגרס בלבוש שיהלום את האירוע - הנציגים התבקשו להגיע בחליפות וכך נוצרו תורים ארוכים ליד חנויות החייטים בעיר ממש עד שנגמרו הבדים.

בתכנון- מספר ימים של דיונים "בבעיה היהודית" ובתקווה גם הצעת פתרונות והחלטות לגבי הדרכים לפתרונה".

לאחר שלושת ימי הדיונים הוכרזה "תוכנית באזל"- המצע של התנועה הציונית שנוסחה על ידי מקס נורדאו וכך נכתב בה: "הציונות שואפת להקים בית מולדת לעם היהודי בארץ ישראל, המובטח לפי משפט הכלל", כלומר: שאיפה להקמת בית לאומי ליהודים בארץ ישראל, בהסכמתן של אומות העולם. בתוכנית לא נעשה שימוש במילה "מדינה" אלא "בית מולדת" כדי שהעותמאנים השולטים כעת בארץ ישראל לא יתנכלו ליהודי הארץ . (נורדאו מקס, 30.8.1897, "תוכנית באזל", הארכיון הציוני המרכזי, פסקה 2)

הרצל עשה מאמץ לתווך בין פערים בין קבוצות שונות שחברו יחד בקונגרס מופלא זה. מצד אחד המעשיים הרוצים בעלייה ובהתיישבות ומצד שני המדיניים הרוצים ביצירת קשרים בינלאומיים ובאישורים חוקיים להקמת המדינה.

לצורך כך הוגדרו מספר דרכי ביצוע לתוכנית:

- פיתוח תכליתי של ארץ ישראל על ידי יישובה בעובדי אדמה, עוסקים במלאכה ועוסקים במשלחי יד.
- איגודם של יהודים ברמה המקומית או הכללית על פי החוקים של כל מדינה ומדינה.
- הגברת הרגש הלאומי היהודי וההכרה **בלאומיות** היהודים – הגברת רגשי הלאומיות היהודים והכרה של העולם בזכותם של היהודים למדינה משלהם, בהיותם לאום.
- פעולות הכנה להשגת משפט הכלל – הסכמת הממשלות השונות להקמת בית לאומי (**צ'רטר**.)

לבסוף, על מנת לממש את תוכנית באזל הקמת ההסתדרות הציונית שתפקידה לרכז את המאמץ הציוני לעלייה ולהתיישבות לרכישת קרקעות ולהשגת הצרטר מן הממשלות. ימי המשיח מגיעים לנגד עינינו! שהחיינו וקיימו והגיענו לזמן הזה!

טור דעה

הרצל הציוני הראשון - האמנם?

ראיון

הרצל האיש והאגדה

מאת יוסף כהן

מאת ראובן רחמים

הקונגרס הציוני הראשון התכנס בבזל בשנת 1897 ביוזמתו של בנימין זאב הרצל. השתתפו בו 197 צירים מ-17 מדינות והתקיים בו דיון על מטרות הציונות. נשמעה בו גם סקירה מפי מקס נורדאו על מצבם החברתי, הכלכלי והפוליטי של היהודים בתפוצות הגולה, סקירה שתהפוך למסורת גם בקונגרסים הבאים, ההתרגשות הייתה בשיאה, ותחושה של היסטוריה מפעמת בלב הנוכחים, תחושה של חידוש והתחלה.

חשוב לשים לב כי הציונות לא התחילה בקונגרס זה ושורשיה כבר בתחילת המאה. (דנה קובי, מפגש שני: מתי התחילה הציונות, בית מדרש לציונות, אתר שבעים פנים לציונות, פסקה שלישית, נדלה בתאריך 7.9.24) מבשרי הציונות, כמו נחליאלי המבשר על בוא הסתיו החלו כבר בשנות הארבעים של המאה ה19 לפעול על מנת לקדם את הראיון הציוני. בהשפעת המאבק הלאומי של עמים כמו עמי הבלקן לו היו עדים,סברו הוגי דעות אלו שהעם היהודי ראוי למדינה משלו במולדתו ההיסטורית. בעקבות כך כתבו ספרים רבים כמו "דרישת ציון" ו"מנחת יהודה" ואף פעלו להקמת מועצות יהודים ולאיסוף כספים לצורך הרעיון.

גם אחריהם, בשות השמונים של המאה הוקמת תנועת **"חיבת ציון"** - תנועה של אחינו בני יהדות מזרח אירופה שהקימו אגודות ציוניות בתגובה לאנטישמיות ולמכשולים שהעריכו עליהם האמנסיפציה. בשנת 1882 ערכו אף הם קונגרס משלהם בהתרגשות רבה ראיינתי את האיש שהניע הכל- הרצל. הוא היה עיתונאי, משפטן סופר ומחזאי. הוא נולד למשפחה המעורה בחברה הכללית. בילדותו למד בבית ספר יסודי יהודי אך מאוחר יותר הועבר לגמנסיה ציבורית ואף עבר תהליך קונפירמציה (התנצרות) מתוך מחשבה שכך ישתפר את מצב העם היהודי בגלויות השונות.

הוא למד הרצל משפטים ואף סיים דוקטרורט. והפך לעיתונאי. הוא התחתן ונולדו לו ילדים.

אני חייב להתחיל את הראיון ולשאול מאיפה הגיע הרעיון להיות ציוני?

במסגרת עבודתי סיקרתי בפריז את **משפט דרייפוס.** ראיתי את השנאה כלפיו והבנתי. האיש בגד, לגיטימי שיכעסו. אך אז במקום לצעוק "מוות לדרייפוס" צעקו ההמונים "מוות ליהודים" , זה צרם לי מאוד. הרגשתי מצד אחד ששנאת היהודים היא שריד של העבר ושל ההשתלבות הלא מוצלחת של היהודים בגויים מצד שני נראה ששום דבר לא מסייע לדור מודרני שלנו לפתור בעיה זו.

אם כן, מה לדעתך צריך להיות הפתרון לבעיה היהודית?

מתוך תחושה זו פניתי לעשירים יהודים כדי שיתמכו ברעיונות שלי אך הם איכזבו אותי. החלטתי, אם הם לא רוצים לשמוע- העם ירצה לשמוע. כך כתבתי את ספרי **"מדינת היהודים**: ניסיון לפתרון מודרני של שאלת היהודים". הצעתי פתרון מעשרי לבעיית היהודים שהאירופאים לא מצליחים לפתור. יש להשיג הכרה בינלאומית ומשפטית בזכויות העם היהודי למדינה משלו. איפה? ובכן ארגנטינה או ארץ ישראל יכול להיות פתרון טוב. (הרצל בנימין זאב, 14.2.1896, מדינת היהודים, "פלשתינא או ארגנטינא").

אני מניח ששמעת שפינסקר מציע רעיון אחר משלך מה דעתך על הרעיון שלו?

פינסקר, שיש לו זכויות רבות כמקים ויו"ר תנועת "חיבת ציון" מציע לפעול באופן מיידי. לעלות לארץ ישראל ולהקים בה ישובים. אני מבין את הנקודה ממנה הוא יוצא אך זה טירוף של ממש. האם אנו "גנבים בלילה" האם אנו חושבים שניתן להתגנב בהמונינו לארץ ישראל בלי שהגויים ישימו לב או יגיבו לכך בחריפות? והרי זו

"ועידת קטוביץ" בה החליטו לפעול לעלייה והתיישבות יהודים בארץ ישראל. (גלעד ישראל, 16.1.22, הקונגרס שבאמת היה הקונגרס הציוני הראשון, בלוג הספרנים אתר הספריה הלאומית, תת כותרת: תמצית קריסת ההתיישבות בארץ ישראל, הצלתה והתנועה הציונית)

בעקבות הקונגרס הנפלא לו היינו עדים עלו כותרות בעיתונים "הרצל- הציוני הראשון" "הציונות- התחלנו". טענות הגורסות כי הרצל הוא המקים והחוזה של כל הציונות באשר היא. לעניות דעתי טענה זו איננה נכונה מכמה סיבות. אומנם בקונגרס באזל נפגשו יהודים מכל רחבי העולם, אך בועידה בקטוביץ נפגשו יהודי מזרח אירופה. אומנם הקונגרס הציוני פעל מסיבות ציוניות ולאומיות אך גם מבשרי הציונות הגו ופעלו מסיבות לאומיות להקמה וביסוס של מדינה ליהודים.

התחושות בקונגרס היו תחושות מרוממות, תחושות של שותפות למשהו חדש- להיסטוריה, תחושה שלראשונה היהודים מתאחדים ופועלים מתוך תחושה לאומית - ומקימים תנועה לאומית שמטרתה הקמת בית לאומי בארץ ישראל. תחושה של ראשוניות וחלוציות אך למעשה היינו עדים

התממות של ממש. וכשהגויים יבחינו במעשינו אין ספק כי זה יפגע בתוכנית ארוכת טווח להקמת המדינה בצורה חוקית.

לבסוף- האם לדעתך יהיה תוצאות לקונגרס זה?

אני בדיוק מנסח את תחושותי בספר חדש שאני כותב ואשתף אותך בטיוטא:

"אם אמצה את קונגרס בזל בדיבור אחד – שאזהר שלא להגותו ברבים – הריהו זה: **בבזל ייסדתי את מדינת היהודים**. אם אומר זאת בקול היום, יענה לי צחוק כללי. אולי בעוד חמש שנים, בוודאי בעוד חמישים שנה, יודו בכך כולם" (הרצל בנימין זאב, 1998, עניין היהודים: ספרי יומן 1895-1898, עמ' 13).

ולמה אני חושב כך? כי בסוף ההבל בין חלום לאגדה הוא קטן ותלוי בעיקר ברצון שלנו לעשות לשנות ולבנות. ורצון כפי שראינו בקונגרס יש לכולנו.

הזדמנות מיוחדת לפגוש ולשוחח חוזה המדינה - האיש שהשפיע רבות על ההיסטוריה היהודית. אין ספק כי יש באדם המיוחד הזה כוחות וחזון שלא היו הרבה כמותו בשנים האחרונות.

משתתפי ועידת קטוביץ שערכה בשנת 1884 מצולמים בפגישתם בכינוס. ניתן להבחין בפינסקר ולידו ברב מוהליבר. ניתן לראות כי בועידה השתתפו דתיים וחילוניים כאחד.) גלעד ישראל, 16.1.22, הקונגרס שבאמת היה הקונגרס הציוני הראשון, בלוג הספרנים אתר הספריה הלאומית .(

צרפו רכיב חזותי לכתבת המשנה (רשות):

אם החלטתם לצרף רכיב חזותי (לא חובה), ודאו שהוא מחזק את הנאמר בכתבה. כתבו הסבר מילולי קצר בנוגע לרכיב חזותי זה: מהו וכיצד הוא קשור בנושא כתבת המשנה. ציינו את מקורו של הרכיב החזותי (שם היוצר, שם היצירה, היכן פורסמה היצירה).

דבר העורכים

התנועה הציונית - פסיפס של חלומות ומציאות

בעיתון עסקנו בשורשיה והתפתחותה של התנועה הציונית, החל ממבשרי הציונות, תנועת חובבי ציון, קונגרס באזל ועד לתנועת המזרחי. התמונה המצטיירת מתוך הכתבות היא מורכבת ורב-גונית, אך כזו שמאחדת בתוכה את השאיפה המשותפת להקמת בית לאומי ליהודים בארץ ישראל.

וועידת קטוביץ היתה הראשונה לכנס יהודים למחשבה ציונית אך רק בקונגרס באזל הצליחו להגיע יהודים מכל רחבי העולם. הכינוס של כולם היה מיוחד לא רק במקומות השונים מהם הגיעו הצירים אלא גם ביכולת של הרצל לגבש אנשים מרעיונות שונים כפי שניתן לראות במדור התרבות. הרצל איפשר להקים את סיעת המזרחי ולשמר על תנועה אחת לדתיים וחילונים.

הכותרת המרכזית שבחרנו היא "הקונגרס ואסיפות הציונים - מבודדים לתנועה" .בכותרת זו בחרנו להדגיש את המעבר המשמעותי שהתחולל בעם היהודי - מהיותו מפוזר ונטול כוח פוליטי מאורגן, לאיחוד תחת תנועה לאומית מאורגנת ומגובשת. הכותרת מתייחסת הן לכתבה הראשית על קונגרס באזל והן לכתבות המשנה המדברות על מבשרי הציונות ,תנועת חובבי ציון והמזרחי.

במהלך הדיונים המשותפים בין חברי הצוות, הגענו להסכמות:

הקונגרס הציוני הראשון היווה נקודת מפנה בהיסטוריה היהודית: לראשונה נפגשו נציגים יהודים מכל העולם תחת קורת גג אחת לדון בבעיות העם היהודי ובדרכי פתרונן. בנוסף, ראינו את הרצל כגורם מאחד, המצליח לאחד בין קבוצות שונות, דתיים וחילוניים, סביב רעיון הציונות. ולבסוף, החשיבות ההיסטורית של תנועת חובבי ציון ומבשרי הציונות סללה את הדרך להקמת התנועה הציונית המאורגנת.

המושג שעזר לנו להגיע להסכמות אלו ביננו הוא "הלאומיות". הלאומיות היא הכוח המניע שמאחד אנשים סביב רעיון משותף ומטרה משותפת, ובמקרה זה, הקמת בית לאומי לעם היהודי. מתוך ההבנה כי העם היהודי יכול להיות זכאי למדינה משלו רק אם יתאחד כולו סביב הרעיון הציוני.

למרות ההסכמות, חלקנו על השאלה- מתי החלה הציונות? חלקנו רואים בהרצל את מייסד התנועה הציונית, בעוד שאחרים טוענים שהציונות החלה עוד לפניו, עם מבשרי הציונות ותנועת חובבי ציון. בנוסף לכך - תפקיד הדת בתנועה הציונית: חלק מאיתנו רואים בתנועת המזרחי פתרון מוצלח לשילוב הדת בציונות, בעוד שאחרים סבורים שהדת והציונות צריכים להתנהל בנפרד.

התובנה שהקונגרס הציוני הראשון היה רגע שיא מדגישה את החשיבות של האחדות והמאבק המשותף למען מטרה לאומית. היא מראה לנו שלמרות השונות בעם היהודי, צריך למצוא את הדרך לשתף פעולה למען מטרות משותפות. כמו שהמזרחי הצליח להשתלב בתנועה הציונית אך עדיין לייצג רעיונות שונים כך עלינו למצוא את הייחוד והיחד של כל קבוצה. לקח זה חשוב גם לימינו, כאשר האתגרים הלאומיים והחברתיים מחייבים אותנו לפעול יחד באחדות ובכבוד הדדי. בסופו של דבר, התנועה הציונית היא פסיפס של חלומות, רעיונות ומציאויות. כל כתבה בעיתון זה מביאה לידי ביטוי זווית אחרת של התנועה המופלאה הזו, וביחד הן יוצרות תמונה שלמה ומרתקת של תולדות הציונות.

מושגים

שיתופי: הקונגרס הציוני הראשון
תוכנית באזל
לאומיות
צ'רטר

טור דעה: ועידת קטוביץ
תנועת חיבת ציון

ראיון: משפט דרייפוס
הספר "מדינת היהודים"

מקורות

ערך "הקונגרס הציוני", אתר הספריה הלאומית, פסקה 1, נדלה בתאריך 7.9.24).

רלוונטי כי עוסק בקונגרס ובתנועה הציונית שהם נושא הכתבה. מהימן כי פורסם באתר הספריה הלאומית שהיא מוסד מחקרי רשמי של מדינת ישראל.

נורדאו מקס, 30.8.1897, "תוכנית באזל", הארכיון הציוני המרכזי, פסקה 2

רלוונטי כי זה עדות ראשונית מהתקופה של מישהו שהיה בקונגרס. מהימן כי זה מסמך ראשוני מקורי מארכיון הציוני המרכזי.
גלעד ישראל, 16.1.22, הקונגרס שבאמת היה הקונגרס הציוני הראשון, בלוג הספרנים אתר הספריה הלאומית, תת כותרת: תמצית קריסת ההתיישבות בארץ ישראל, הצלתה והתנועה הציונית רלוונטי כי עוסק בועידת קטוביץ ובנושא שלנו, מהימן כי פורסם באתר הספריה הלאומית שהיא מוסד מחקרי רשמי של מדינת ישראל.
דנה קובי, מפגש שני: מתי התחילה הציונות, בית מדרש לציונות, אתר שבעים פנים לציונות, פסקה שלישית, נדלה בתאריך 7.9.24 רלוונטי כי עוסק בנושא שלנו ובהתפתחות תנועה הציונית, מהימן כי המחבר הוא בעל תואר דוקטור בתחום מהאוניברסיטה העברית.
הרצל בנימין זאב, 14.2.1896, מדינת היהודים, "פלשתינא או ארגנטינא". רלוונטי כי זה ספר שכתב הרצל בעצמו ומספר לנו מה הוא חושב. מהימן כי זה מקור שכתב הרצל עצמו ולכן מתאר בצורה הכי טובה מה הרצל חשב.
הרצל בנימין זאב, 1998, עניין היהודים: ספרי יומן 1895-1898, עמ' 13. רלוונטי כי מדובר ביומן אישי שבו תיעד הרצל בזמן אמת את תחושותיו, חזונו ומחשבותיו בעקבות הקונגרס הציוני הראשון בבאזל. מהימן כי זהו מקור היסטורי ראשוני -יומן שהרצל בעצמו כתב.
שם המחבר/ים, תאריך הפרסום, שם המקור, מקום הפרסום, מיקום בתוך המקור, הסבר על מהימנות והרלוונטיות המקור